

Mám iné dieťa?

Deti vo veku 15 až 30 mesiacov prechádzajú obdobím, v ktorom sa začínajú výraznejšie prejavovať a tým pádom aj líšiť od svojich rovesníkov. Nasledujúce otázky vám môžu napomôcť pri pochybnostiach o správnom vývine vášho dieťaťa.

1. Ak ukážete na hračku cez miestnosť, pozrie vaše dieťa na ňu?
2. Hrá sa vaše dieťa tak, že niečo alebo niekoho napodobňuje?
3. Je vaše dieťa opatrné pri vyliezaní na rôzne objekty a predmety?
4. Používa vaše dieťa primerané gestá a postoje tela? (Neprimerané gesto je napr. zvláštny trepotavý pohyb rúk pred očami.)
5. Používa vaše dieťa primeraný spôsob chôdze? (Neprimeraný spôsob je napr. chôdza po špičkách.)
6. Ukazuje vaše dieťa ukazováčikom na vec, ktorú chce? Pýta si týmto spôsobom pomoc?
7. Prejavuje vaše dieťa primeraný záujem o iné deti?
8. Prináša vaše dieťa veci, aby vám ich ukázalo?
9. Reaguje vaše dieťa na oslovenie svojím menom?
10. Usmeje sa vaše dieťa na vás, ak sa vy usmejete na neho?
11. Toleruje vaše dieťa bežné zvuky? Reaguje na ne primerane?
12. Pozerá vám dieťa do očí, keď s ním hovoríte alebo ho obliekate?
13. Snaží sa vaše dieťa napodobňovať to, čo robíte? (Varí s vami, upratuje, odkýva pri rozlúčení, zatlieska, ak sa mu niečo podarí?)
14. Ak otočíte hlavou, aby ste sa na niečo pozreli, otočí sa vaše dieťa, aby videlo, na čo pozeráte?
15. Snaží sa vaše dieťa, aby ste mu venovali pozornosť, ak vidí niečo zaujímavé?

16. Rozumie vaše dieťa, ak mu slovne (bez použitia gest) povie, aby niečo urobilo?

17. Ak sa stane niečo nové, pozrie sa dieťa na vás, aby zistilo, čo si o tom myslíte?

18. Má vaše dieťa rado pohybové aktivity? Snaží sa ich opakovať po iných deťoch?

AK MÁTE POCHYBNOSTI pri odpovediach na niektoré z týchto otázok, alebo ste si na väčšinu z nich odpovedali NIE, je dobré, ak sa skontaktujete s detským lekárom, ktorý vám poradí a usmerní vás v ďalších krokoch.

Pre každé dieťa a jeho správny vývin existuje podpora a pomoc. Čím skôr pre dieťa so špecifickými potrebami pomoc nájdete, tým lepšie. Dôležité je sústrediť sa vždy na to, čo dieťa dokáže a čo má rado, než na to, čo nevláda. Starostlivosť z rúk odborníkov (včasná intervencia) napomáha rodinám ťažkosti zmierňovať.

Kontakty na odborné pracoviská, kde sa môžete prísť poradiť:

Autistické centrum Andreas® n.o.
a Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
Galandova 7, Bratislava

www.andreas.sk
objednavky@andreas.sk
0908 767 565

NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

DÔVERA+
ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA

Mám iné dieťa?

Keď je moje dieťa iné (špecifické príznaky autizmu)

Autizmus je **všeprenikajúca vývinová porucha**, ktorá postihuje funkcie, ako schopnosť komunikovať, chápať súčinnosť s inými ľuďmi a primerane reagovať v bežných situáciách. Porucha je charakteristická vytváraním špecifických záujmov a aktivít, narušením predstavivosti a spontánnej hry. Deti vykazujúce tieto charakteristiky označujeme ako **deti s poruchou autistického spektra** (ďalej deti s PAS).

Komunikácia dieťaťa

Dieťa od narodenia komunikuje gestami, mimikou, postojom tela, plačom a neskôr džavotáním, ktoré prechádza do jednoduchých slov. Vek 15 až 30 mesiacov je pre rozvoj komunikácie veľmi dôležitý. V tomto období dieťa akoby začínalo „rečniť“. Skladá k sebe prvé slová a modulované zvuky (mama, ham, pá pá, táta); správne určí tri časti tela; na požiadanie ukáže zvieratá, osoby, hračky alebo umiestni predmety na správne miesto; aktívne používa 5 až 50 slov a gestá. Dieťa si uvedomuje vzájomný a výmenný charakter komunikácie.

Pri deťoch s PAS tieto schopnosti môžu chýbať, alebo v prípade, že sa objavia, tak v období okolo 24 mesiacov môžu vymiznúť (deti používajú slová viac akoby pre seba než na komunikáciu s okolím). Vtedy sa môže vyskytnúť problémové správanie, pretože dieťa nevie požiadať o pomoc. Navonok to môže vyzeráť, že dieťa neposlúcha, ale ono vlastne nerozumie...

*Všetky uvedené prejavy sú prítomné vo vývine každého dieťaťa a postupným dozrievaním dieťaťa spontánne odoznievajú. U detí s PAS však ostávajú, majú rovnakú intenzitu a s postupným vývinom dieťaťa nadobúdajú novú kvalitu, t. j. prejavy **penikajú až do dospelosti**.*

Sociálne správanie

Sociálne správanie pozorujeme u detí od prvých mesiacov života (očný kontakt, úsmev, potešenie z dotyku). Aj pre túto oblasť je dôležitý vek 15 až 30 mesiacov, kedy je už naplno rozvinuté napodobňovanie, ukazovanie, zdieľanie. Dieťa ukáže matke, ak sa mu niečo páči alebo ho to zaujme; má radosť z prítomnosti inej osoby, poznáva samo seba v zrkadle.

U detí s PAS môže byť vývin oneskorený, niektoré schopnosti môžu chýbať alebo sa môžu náhle stratiť.

Predstavivosť

Dieťa v čase medzi 15. až 30. mesiacom dáva najavo, že chápe funkčné vzťahy medzi predmetmi a určité predmety spája k sebe (napr. do misky dáva lyžicu a potom s ňou akože je ...). Ku koncu tohto obdobia vie triediť predmety podľa rôznych kategórií (hračky, potraviny...), ukazuje hračky iným ľuďom, hrá sa na schovávačku, začína používať predmety k iným účelom než na aké sú určené (napr. jazdí s drevenou kockou po koberci akoby to bolo auto). Podstatnou časťou vývinu predstavivosti je napodobňovanie, čiže imitácia.

U detí s PAS sa nedostatočne rozvíja hra. Nedostatočná predstavivosť spôsobuje, že dieťa uprednostňuje činnosti a aktivity, ktoré obvykle preferujú mladšie deti, hrá sa s nezvyčajnými predmetmi (káble, matice, lyžice), vyhľadáva predvídateľnosť v činnostiach a upína sa na jednoduché stereotypné činnosti, napr. zoraďuje autíčka do radov alebo otáča kolieskami áut stále dookola...

